



DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, dnia 27 lutego 2025 r.

Poz. 786

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PNK.I.4130.32.2025 WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 25 lutego 2025 r.

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 107 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XIV.10.2025 Rady Powiatu w Opatowie z dnia 27 stycznia 2025 roku w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu „Senior – Wigor” w Opatowie w części dotyczącej § 7 załącznika do uchwały w zakresie wyrazów „spowodowany pobytem w szpitalu, sanatorium, na turnusie rehabilitacyjnym oraz chorobą trwającą powyżej 15 kolejnych dni kalendarzowych.”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 27 stycznia 2025 roku Rada Powiatu w Opatowie podjęła uchwałę Nr XIV.10.2025 w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu „Senior – Wigor” w Opatowie. Uchwała została przekazana do Wojewody Świętokrzyskiego w dniu 27 stycznia 2025 roku. W dniu 18 lutego 2025 roku Wojewoda zawiadomił Przewodniczącego Rady o wszczęciu postępowania nadzorczego oraz wyznaczył termin na złożenie ewentualnych wyjaśnień w sprawie. Wyjaśnienia zostały złożone w terminie.

Na mocy przedmiotowej uchwały Rada Powiatu w Opatowie ustaliła zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu „Senior – Wigor” w Opatowie. W treści § 7 załącznika do przedmiotowej uchwały wskazano, że uczestnicy nie ponoszą odpłatności za okres nieobecności spowodowany pobytem w szpitalu, sanatorium, na turnusie rehabilitacyjnym oraz chorobą trwającą powyżej 15 kolejnych dni kalendarzowych.

Analizowana uchwała została podjęta m.in. w oparciu o przepis 51 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. jedn. Dz. U. 2024, poz. 1283 ze zm. – dalej jako u.p.s.), zgodnie z którym ośrodek wsparcia jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu. Jednocześnie w art. 97 ust. 1 i 5 u.p.s. przewidziano, że opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług. Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego. Rada powiatu w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia.

Przepis art. 97 ust. 5 u.p.s. ma charakter upoważnienia ogólnego do wydania aktu prawa miejscowego. Szczegółowe zasady, do ustalenia których została zobowiązana rada, nie mogą być sprzeczne z zasadami zawartymi w ustawie, a jednocześnie nie mogą pozbawić podmiotów wskazanych przez ustawodawcę prawa do podjęcia decyzji w określonym przez niego zakresie. Każda norma kompetencyjna musi być tak realizowana, aby nie naruszała innych przepisów ustawy. Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

Przewidziana w § 7 załącznika do analizowanej uchwały regulacja, zgodnie z którą uczestnicy nie ponoszą odpłatności za nieobecność w Klubie wyłącznie w sytuacji, gdy nieobecność ta jest spowodowana pobytem w szpitalu, sanatorium, na turnusie rehabilitacyjnym oraz chorobą trwającą powyżej 15 kolejnych dni kalendarzowych, w ocenie organu nadzoru, narusza wywodzoną z przepisu art. 97 ust. 1 u.p.s. zasadę ekwiwalentności, zgodnie z którą osoby skierowane do ośrodków wsparcia powinny ponosić opłatę wyłącznie za usługi, z których korzystają w ramach pobytu w ośrodku, co wyklucza ponoszenie przez nich odpłatności za okresy, w których nie korzystają z tych usług z uwagi na ich nieobecność. Ponadto na podstawie przepisu art. 97 ust. 5 u.p.s. Rada Powiatu jest władna ustalić wyłącznie szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, przy czym chodzi o wskazanie granic, w ramach których opłata winna zostać ustalona przez uprawnione podmioty. Granic tych, zdaniem organu nadzoru, nie stanowi określenie przez Radę warunków, od których uzależnione będzie niepobieranie opłat za dni nieobecności uczestników w ośrodku wsparcia - Dziennym Domu „Senior – Wigor” w Opatowie.

Jak stwierdził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 14 września 2011 roku, sygn. akt: II SA/Sz 669/11, „artykuł 97 ustawy o pomocy społecznej daje (...) możliwość ustalenia odpłatności są usługi świadczone w ośrodku wsparcia. Jest to przepis o charakterze ogólnym. Opłaty, o których mowa w art. 97 ustawy o pomocy społecznej są jedną z form daniny publicznej. W odróżnieniu od podatków, opłaty stanowią wynagrodzenie (zapłatę) związaną z kosztami działania instytucji publicznej w określonym zakresie z tytułu świadczonych usług na rzecz obywatela. Pobiera się ją w związku z wyraźnie wskazanymi usługami i czynnościami organów państwowych lub samorządowych, dokonywanych w interesie poszczególnych obywateli. Opłata stanowi zatem instytucję prawno - finansową, której istotną cechą jest ekwiwalentność. Stanowi ona zapłatę za uzyskanie zindywidualizowanego świadczenia oferowanego przez podmiot prawa publicznego.”

Z powyższego wynika, iż opłata za pobyt w ośrodku wsparcia ponoszona jest w przypadku faktycznego korzystania z usług tego ośrodka, natomiast w przypadku kiedy uczestnik z tych usług nie korzysta (jest nieobecny), brak jest podstaw do nakładania na niego obowiązku ponoszenia konkretnej opłaty - niezależnie od długości, powodu czy faktu zgłoszenia, w określonym terminie lub formie, jego nieobecności.

Do istotnych naruszeń, przemawiających za nieważnością uchwały, zalicza się naruszenie przepisów wyznaczających kompetencję do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego przez wadliwą ich wykładnię, a także przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał (zob. m.in. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 września 2017 roku, sygn. akt: I OSK 124/17, oraz z dnia 22 września 2020 roku, sygn. akt: I OSK 435/20). Mając na względzie powyższe należało stwierdzić nieważność uchwały Nr XIV.10.2025 Rady Powiatu w Opatowie z dnia 27 stycznia 2025 roku w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu „Senior – Wigor” w Opatowie jako podjętej z istotnym naruszeniem przepisów art. 97 ust. 1 i 5 u.p.s. Jednocześnie z uwagi na okoliczność, że § 7 załącznika do analizowanej uchwały przewiduje, że uczestnicy nie ponoszą odpłatności za okres nieobecności spowodowany pobytem w szpitalu, sanatorium, na turnusie rehabilitacyjnym oraz chorobą trwającą powyżej 15 kolejnych dni kalendarzowych, w ocenie organu nadzoru, dla wyeliminowania naruszenia prawa wystarczające będzie stwierdzenie nieważności uchwały w części odnoszącej się do wyrazów „spowodowany pobytem w szpitalu, sanatorium, na turnusie rehabilitacyjnym oraz chorobą trwającą powyżej 15 kolejnych dni kalendarzowych.”, przy jednoczesnym pozostawieniu regulacji dotyczącej nieponoszenia przez uczestników odpłatności za okres ich nieobecności.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach za pośrednictwem Wojewody Świętokrzyskiego - w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Wojewoda Świętokrzyski

Józef Bryk